

Bir Heykel-Yapı: ANTOINE

Bu projeye ait görsellere bakarken mimarın doğada nasıl eriyip gittiğini düşündüm. Mimar kendini geri çekerek, eserini tanımadığı, ismini bile bilmediği kullanıcılara sunmuştu. Yapıt hem çok tarifliydi, dağ için dağcılar içindi, ihtiyaç içindi, zor zamanlar, karlar, fırtınalar içindi, ulaşmak, korunmak, barınmak, kurtulmak içindi. Yapıt hem de çok tarafsızdı, konumunu, yerini bilmeyen bulamazdı, etrafındaki kayalardan ayırt etmek zordu, dağcı olmayan gezginler yanından fark etmeden geçer giderdi. Hikâyesini okuyunca daha bir saygı duydum bu kaya irisi küçümen barınağa.

Adı Antoine. Büyük İsviçreli yazar Charles-Ferdinand Ramuz'un "Derborence" isimli romanının kahramanının adı bu. Roman, rahip Bridel tarafından anlatılan 1786'larda geçen bir toprak kayması hikâyesine dayanıyor. Hikâye gerçek: 1714'de toprak kayması oluyor, kayalar Lizerne Vadisi'ne doluyor. Antoine isimli çoban üzerine düşen çığdan bir kayanın altına sıkışıyor ancak 7 hafta sonra kurtulup köyüne, karısına dönebiliyor. İsviçreli tasarım firması Bureau A'nın eseri bu küçük ama anlamlı yapıtı sadeliği ve işlevselliği ile dağcılara ve dağ hayatını anlatan yazara bir saygı duruşu, bir anıt bir heykel. İçinde yaşanabilen bir heykel. Betonarme-kaya gövdenin içi ahşap ve masa, yatak, soba gibi en hayati elemanları barındırıyor, lüzumsuz bir tek çivi bile yok. Her detay işlevsel. Masa, yatak düşme kapak sekmenler olarak çözülmüş. İçeride ve dışarıda hiçbir fazlalık yok. André Bloc and Claude Parent tarafından detaylı bir şekilde inşa ediliyor. İç kabuk bittikten sonra dışına beton püskürtülerek kaplanıyor. Daha sonra bir heykel yontu titizliğiyle yontularak kaya şekli veriliyor. Alplere kamyon üzerinde nakledilip, bulunduğu tarifli-tarifsiz yere bırakılıyor.

Aklıma nedense Yaşar Kemal'in "İnce Memed"i geldi, İsviçre Alpleri gibi yalçın, amansız, geçit vermeyen Toroslar geldi. Eşkiyaya yuva olan taşlı dağlar, arkasına saklanılan kayalar geldi. Torosların her bir taşını, kayasını bilen iz sürücüler geldi. Onlardan kaçan sevgililere barınak olsun diye bunun gibi bir tasarım yapasım, sobasına iki odun koyup yanına kibrit bırakasım geldi. ❖